

Tillägg till artikeln om Sjätte budet - *Duska inte begå äktenskapsbrott* (2 Mos 20:14).

Vi har behandlat själva grunden och ursprunget till äktenskapet. Det instiftades av Gud och förordnades vid människans skapelse. Vi ska nu se hur Herren Kristus har förklarat och bekräftat sin förordning i Nya testamentet. Vi ska också studera de främsta villkoren för ett kristet och lyckligt äktenskap. För äktenskapet är inget vi ska leka med eller spekulera över. Vi får inte heller använda oss av det utifrån egna eller andras idéer. Frukterna av ett sådant fritt tänkande kan bli förödande. Även om det inte leder till skilsmässa eller äktenskapsbrott, så riskerar det att förstöra friden i äktenskapet. Tänk att få plågas av ett "husligt helvete" ett helt liv, i stället för den trivsel och frid som bör råda i hemmet. De som sluppit denna erfarenhet, antingen som ogifta eller som fortfarande kvar i äktenskapslyckan, känner kanske inte behov av att studera Herrens Ord på denna punkt, medan andra kan uppleva att behovet finns.

Om man rätt studerar och sätter sig in i de problem som kan finnas i äktenskapet, så upptäcker man att grundorsaken i regel är densamma: man *glömmer Gud och hans Ord* och har inte *Herren Gud med sig* i sitt äktenskap. Det gäller inte bara de ogudaktiga, utan även dem som i salighetsfrågan bryr sig om Gud och hans Ord. En del av dem räknar bort Gud och hans Ord i sina äktenskap. Då är det inte underligt att ofrid, missnöje, plågor och förbannelser tränger ut deras äktenskapslycka.

När Herren Kristus i Matt. 5:31-32 talar om sjätte budet, så säger han: *Det är sagt: Den som skiljer sig från sin hustru ska ge henne skilsmässobrev. Jag säger er: Den som skiljer sig från sin hustru av annat skäl än sexuell synd, han blir orsak till att äktenskapsbrott begås med henne. Och den som gifter sig med en fränsild kvinna begår äktenskapsbrott.* Här är orden tydliga och bestämda. Vi noterar att Herren Kristus betonar att det inte finns någon annan orsak att upplösa ett äktenskap än sexuell synd. I Mark. 19:3-6 frågar fariséerna just om det finns andra skäl att upplösa ett äktenskap. *Några fariseer kom fram till honom för att pröva honom och sade: "Får man skilja sig från sin hustru av vilken orsak som helst?" Han svarade: "Har ni inte läst att Skaparen från början gjorde dem till man och kvinna och sade: Därför ska en man lämna sin far och mor och hålla sig till sin hustru, och de två ska bli ett kött? Så är de inte längre två utan ett kött. Vad Gud har fogat samman får alltså människan inte skilja åt." De frågade honom: "Varför har då Mose befallt att mannen ska ge henne ett skilsmässobrev och skicka bort henne?" Han svarade: "Det var för att era hjärtan är så hårda som Mose tillät er att skiljas från era hustrur. Men från början var det inte så. Jag säger er: Den som skiljer sig från sin hustru av annat skäl än sexuell synd och gifter sig med en annan, han begår äktenskapsbrott."*

Här förstår vi att den av Mose tillåtna skilsmässan nämns som *ett av två onda ting*, men inte som i sig själv riktigt. *Det var för att era hjärtan är så hårda som Mose tillät er att skiljas från era hustrur*, det vill säga er ondska var så stor att inget äktenskap var möjligt, *men från början var det inte så* – inte i enlighet med Faderns vilja. Och på frågan *får man skilja sig från sin hustru av vilken orsak som helst?* svarar Kristus bestämt nej och upprepar flera gånger den enda giltiga orsaken: *sexuell synd*. Detta talar Kristus mitt ibland ett ogudaktigt folk, som inte var så nogräknade när de ingick äktenskap om det hade gått rätt till, om kärleken var den rätta, om makarna hade samma livsriktning o s v. Vi märker att Gud inte grundat äktenskapet på sådana tillfälliga omständigheter. Gud dömer i stället varje äktenskap som oupplösligt så länge det inte skett någon sexuell synd. Låt oss se upp med dessa falska uppfattningar om att äktenskapets styrka skulle bero på hur det börjat, eller om makarna har samma värderingar och liknande.

Vi måste skilja på äktenskapsförbundet och äktenskapslyckan – precis som man skiljer på ett sakrament och dess rätta åtnjutande, precis som själva *dopet* gällde, även om trollkarlen förrättade det, trots att hans hjärta inte var rätt inför Gud och han inte fick del av Herrens välsignelse (Apg.8:13,23). På samma sätt är *nattvarden* riktig, även om ovärdiga gäster tar del av den och äter sig till en dom. *Äktenskapsförbundet* är också giltigt även om ovärdiga personer har ingått förbund men lever destruktivt och drar en dom över sig. *Bara för sexuell synds skull* kan det upplösas.

Oavsett om det gått bättre eller sämre när du ingick äktenskap, om din maka framför allt ger dig hjälp och tröst, eller om hon ger dig mest påfrestningar av olika slag, är det ändå Guds gåva, att du blev förenad med henne. Tänk att Kristus har talat om detta. Hela judafolket var nedsänkt i synder och köttslighet, girighet och orena drifter – av hur många orena motiv hade äktenskapen ingåtts? Och ändå säger Kristus om alla dessa äktenskapsförbund, att Gud *har fogat samman dem. Vad Gud har fogat samman får alltså människan inte skilja åt!* Och när fariseerna frågade honom, om äktenskapet kunde upplösas av vilken orsak som helst, svarade han inte: Det beror på hur det gick till när äktenskapet började – eller hur det är med makarnas andliga tillstånd och förstånd. Nej, det beror inte på sådana saker – inte ett ord i den riktningen: utan *endast för sexuell synds skull*, säger Herren!

Om nu inte denna enda giltiga orsak för äktenskapets upplösning föreligger, då säger Herren, att ditt äktenskap gäller inför Gud. Om du överger din make eller maka, begår du en sexuell synd där du involverar din make/maka – hur det än står till i ditt förhållande. Herren Gud ser er ändå som makar och vill, att ni ska älska varandra. Ja, *Gud har fogat er samman*, som Kristus sa, ni är inte *två*, utan *ett kött*.

Orsaken att vi nämner detta är egentligen inte att undervisa om skilsmässa¹ utan motivet är ett annat. Även där inte den minsta tanke på skilsmässa förekommer, saknas ibland det allra viktigaste motivet för det tålmod och den kärlek som i äktenskapet är nödvändig. Det är den dyrbara vissheten att *Herren Gud* har gjort det, att *Gud har fogat samman* mig med denna maka/make och att det är hans vilja med mig. Den övertygelsen att Herren Gud ligger bakom mitt äktenskap, är det allra kraftigaste medlet mot djävulens frestelse till missnöje och avsteg från den kärlek, jag är skyldig min make/maka. Om jag bara kan hålla fast vid detta att min maka/make är en Guds gåva, att Herren Gud har fogat oss samman och vill att jag ska älska henne/honom så finns ingen bättre hjälp mot alla frestelser i äktenskapet. Det är detta som kallas att *se på Gud i sitt äktenskap*. Detta kommer med tiden att bli alltmer viktigt – så många och svåra frestelser kan uppstå, även om det kan verka otroligt för den som fortfarande befinner sig i den första varma kärleken i sitt äktenskap. Om kärleken har sin rot i den eviga livskällan och båda makar är levande kristna finns förutsättningar för att läka de flesta sår som uppstår. Den Allsmäktige är nära dem, och han råder över alla onda makter. Och om makarna dessutom har det andliga livets oemotståndliga behov att dagligen närma sig sin Gud, där allting kan rättas till och botas inför hans ansikte, då blir det för samvetena en tvingande nödvändighet att försonas, eftersom en tvist mellan makarna utestänger dem från bönegemenskapen med Gud. Om vi bara vill be ett *Fader Vår! Förlåt oss våra skulder*, så träffas vi av orden *såsom ock vi förlåta*. Då måste jag ju först förlika mig med min maka/make, annars svarar Herren: *Gå först bort och förlika dig med din maka/make! Låt inte solen gå ner över er vrede! o s v*. Allt kommer att gå väl om makarna är levande kristna, men inte utan hård kamp, när svåra frestelser kommer.

Vi ska inte glömma fiendens förskräckliga förföljelse av dem som utgått från hans rike och vandrar mot himlen. Han använder all sin kraft till att plåga och anfakta de troende, medan han bevarar de icke-troende i frid. Inom ett äktenskap kan han angripa dubbelt så många punkter, som hos en som lever ensam. Det kristna äktenskapet är ofta extra utsatt för så svåra frestelser, att makarna trots alla kristendomens tillgångar kan tycka att allt är förstört och bara önskar sig döden.

Vi ska påminna om några av de vanligaste frestelserna. Under den första lyckliga äktenskapliga tiden kan man inbilla sig att maken/makan är förträfflig och helt felfri – och tro att detta är ett villkor för ett lyckligt äktenskap. Men efter en tid visar det sig att den ena parten har en viss medfödd dålig vana som verkar omöjlig att förändra. Den uppfattas som mycket störande och irriterande av den andra, som kanske samtidigt har ett lättretligt och otåligt sätt. Nu kommer Guds Ord in och kräver inte bara att du står ut med din partners avskyvärda fel, utan också att du med ett kärleksfullt och mildt sätt och med glatt mod trivs och umgås med henne/honom, inte bara en månad eller ett år, nej, hela livet. Det retsamma och ständigt återkommande felet nöter på samma ställe i den andres tålmod – tänk vilka bittra strider och vilken kamp inombords detta kan framkalla!

¹Luther: ”för några ohjälpligt onda och oroliga huvudens skull, vilka inte duger för det äktenskapliga livet, att överheten låter dem skiljas” tex upprepad misshandel (red.s anm).

Men detta är ändå bara en mänsklig frestelse. Mycket värre frestelser förekommer. Som när djävulen framställer för den ena maken en person, som verkar oändligt mycket mer älskvärd, och lockar med kärlek till denne, i syfte att utsläcka kärleken till maken. Vid sidan om den gamla naturens tendens att tröttna på det man har och längta efter något annat, arbetar nu djävulen med att gjuta olja på den främmande elden, medan han hela tiden håller isvatten över kärleken till maken och försöker svärta ner honom på alla sätt. Det är djävulens metod att anfäktat ett äktenskap. Andra påverkar han bara genom att väcka misstankar mot makens kärlek, antingen på förekommen anledning eller taget helt ur luften. För djävulen är det senare lika enkelt. I frestelsestunden förvänds våra tankar så att man kan svära på att synen är sann. Tänk, när detta drabbar makar med ett känsligt, kristet sinne, där även det minsta ord bestraffas av Ordet och Anden, och djävulen dessutom skjuter sina glödande skott – vilka helvetiska anklagelser, vilken förtvivlan uppkommer inte i hjärtat. Som den gamle läraren sa, att ”en kristen kan vara stark och modig och inte ha upplevt förtvivlan, anfäktelse och svaghet, men ger han sig in i äktenskapet, så kommer han att få smaka detta”.

Om många oerfarna människor visste detta, skulle de inte så lättsinnigt önska sig vissa saker ifråga om äktenskap, utan med mer allvar ropa till sitt livs Gud: ”Far, bry dig inte om min vilja, jag vill ingenting, var mig bara nådig och ge mig vad du behagar!” Men många, som uttrycker sig på detta sätt, ljuger i sina hjärtan, då de fortfarande har sina önskemål, vilket gör att Gud måste tukta dem. Tänk på de många olyckliga äktenskapen, det oerhörda lidandet man ser inom äktenskapet – och som är på livstid. Ingen människa kunde tänka sig detta innan man ingick i äktenskapet – allt detta borde få oss att betänka, att vi måste frukta Herren. Denna viktiga livstidsfråga måste läggas i Guds hand. Om Gud har tänkt dig till äktenskap, kommer du också dit, även om du inte själv har tänkt dig detta. Om Gud inte har tänkt dig till äktenskap utan gett dig någon annan oväntad kallelse, så är ingenting bättre för dig. Om *Herren Gud* har gett dig en make/maka, så innebär det lycka, oavsett hur du ser på det, men om inte *han*, utan *du* ska välja, riskerar det att bli olyckligt eller åtminstone till fostran.

Här är det viktigt att verkligen lita på Guds närvaro och omsorg! Tror du verkligen, att det finns en Gud, som regerar även här på jorden och kan göra allt vad han vill? Detta är avgörande för din frid och din levnadsvisdom. Lyft upp dina ögon och se dig omkring! Vem har skapat stjärnorna? Vem har skapat dig och alla människor? Vem har skapat träden och djuren? Vem sköter alla fåglarna och ger dem mat? Tror du inte vad Kristus säger om detta i Matt. 6:26-34, så tro inte något ord ur hans mun. Så sant är att Kristus är Gud och en evig sanning, så sant är det också att Herren Gud är oss nära och noga sköter om varje varelse på jorden. Inte en fågel faller till marken utan hans vilja. *Alla hårstrån på ert huvud är räknade* (Luk.12:7) och *alla mina dagar blev skrivna i din bok, formade innan någon av dem hade kommit* (Ps. 139:16). Om han sörjer för dessa våra minsta omständigheter, skulle han inte då bry sig om något så viktigt som *hela din väg genom livet*? Skriften undervisar om detta, inte bara att Gud själv skapade Eva åt Adam, utan också att ”gård och gods ärvs från fäderna, *en förståndig hustru får man från Herren* (Ords.19:14). Du invänder: Visst tror jag på Guds omsorg, men så illa går det för mig. Detta är inte att lita på Guds omsorg. Om du trodde på Guds omsorg, skulle du inte klaga och inte ha några bekymmer utan med eftertryck kunna säga: ”Min käre och mäktige Far sörjer för allt, som rör mig.” Du skulle som ett Guds barn för varje dag sköta din kallelse och veta att du får allt det som Gud har tänkt åt dig. Kristus kan inte ljuga, som säger: *Alla hårstrån på ert huvud är räknade*.

En äldre kristen har sagt: Förnuftet och den fria viljan är användbara i många jordiska sysslor, som att bygga hus, plantera och plöja. Men det finns två viktiga områden, där de inte går att använda, nämligen till *den nya födelsen* och till att *ingå äktenskap*. Ja, vid dessa tillfällen gör förnuftet och den fria viljan ingen nytta. Här kastas människan av väldiga stormar som *spån på vattnet*. Här är ögat och förnuftet förblindat – inte bara som man säger om kärleken, att den är *blind och faller lika lätt på grodan som på purpurmanteln*. Även om jag ser mycket sunt på valet av maka, så vet jag inte vad som händer i morgon – en ängel kan förvandlas till en djävul, en Jesu lärjunge till en Judas, hälsan kan övergå i kronisk sjukdom, det klara förståndet kan förmörkas av psykisk sjukdom. Här är en punkt som borde kunna bromsa många oroliga och självupptagna

människor och kasta dem i stilla bön ned inför den mäktige Faderns fötter. Om du inte vill böja dig under hans vilja, i synnerhet när det gäller en gåva på livstid, så gör då vad ditt hjärta bjuder dig, men vet att Gud kan på tusen sätt finna dig och göra ditt tilltänkta paradiset till ett helvete. Och tvärtom, om du är uppriktig och avvaktar Faderns vilja, så kommer han på det mest kärleksfulla sätt att ha omsorg om dig och ge dig det allra bästa. Det kan innebära att din tro och underdanighet kommer att prövas. Din gamla människa ska undra om han inte helt glömt bort dig, när det som sker strider mot dina naturliga önsknings. Men en dag ska han efter en mörk ångestnatt uppenbara för dig sin vishets och trohets tankar och säga dig: Med denna dina provningars väg har jag bara velat bespara dig en mycket svårare väg genom livet. Och lider du med min nåd, väntar dig en rik skörd. *Vår nöd, som är kortvarig och väger lätt, bereder åt oss en väldig och överväldigande härlighet som väger tungt och varar för evigt (2 Kor. 4:17). Samla mina tårar i ditt kärll för de står i din bok. Mina fiender ska vika tillbaka när jag ropar till dig. Detta vet jag, för Gud är med mig (Ps. 56:9b-10).* Ja, till slut ska du verkligen inse, att det bittraste, som du har jämrat dig över, har varit en särskild Guds nåd och trohet emot dig, som du inte nog kan tacka och prisa honom för i tid och evighet.

Detta är det främsta och viktigaste för ett lyckligt äktenskap, att man vänder sig till sin himmelske Fader och ber om hans nådiga ledning. Men det förutsätter ett kristligt sinne och en uppriktig respekt för allt Guds Ord. Det är det mest väsentliga för att lyckligt kunna ta sig igenom de provningar och frestelser som tillhör ett äktenskap. Det äkta ståndet för med sig särskilda frestelser, men en levande kristen har tillgång till oändliga krafter, nämligen "Guds starkhets makt". En kristen kan anlita Gud själv och alla nådens kraftiga medel, vilka naturen inte kan besegra. Lagg märke till att ett äktenskap med två levande kristna har tillgång till hela Guds nåderike för att bevara förbundet. Där ingår alla kraftredskap: Ordet, bönen, sakramentet, den Helige Andes läkedom och den Allsmäktiges kraft. I äktenskapet kommer man att upptäcka att "gudsfruktan är nyttig till allt både i detta livet och i det kommande". Därmed har vi också påpekat det stora huvudvillkoret för en fortsatt äktenskapslycka, nämligen en sann och levande gudsfruktan, *ett gudomligt liv i hjärtat*, som inte kan leva utan Kristus och den dagliga näringen vid nådastolen. Där botas allt, där helgas hela livet, där måste allt justeras efter Guds Ord, och det onda och bedrövliga ska tjäna till vårt bästa.

Till denna gudsfruktan hör främst att *Gud, Guds Ord, och Guds vilja och välbehag* är själens främsta rättesnöre. Hur viktigt är inte detta redskap mot djävulens frestelser i äktenskapet! Jag ser låter sig på *Herren Gud* och betraktar min maka/make i ljuset av *Guds Ord och vilja* och säger: Denna maka/make har Herren givit mig. Av alla människor på jorden har Gud avskilt just denna *åt mig!* Och denna Guds gåva är därmed det värdefullaste jag har! Luther talar om detta kraftfulla medel: "Den främsta orsaken till otrohet i äktenskapet är att man inte ser sin maka/make i Guds Ords ljus. Man betänker inte att vederbörande är en Guds gåva, utan man spärrar upp ögonen när man ser någon annan. Och så följer hjärtat ögonen, tillsammans med lust och begär, som borde vara reserverat för min maka/make. Vårt kött och blod är så beskaffat att man snart ledsnar på det man har, och i stället gapar efter något annat. Djävulen blåser under och man ser bara sin make/makas dåliga sidor och förlorar ur sikte det som är gott och värt att prisa. Det leder till att varje annan kvinna eller man är vackrare och bättre i ens ögon än ens egen. Många som har en vacker, from kvinna eller stilig, from man blir så förblindade, att de blir missnöjda med henne eller honom och i stället låter sig fästas vid ett ohyggligt, skamligt troll".

"Det bästa sättet och det starkaste motmedlet är att *se på sin maka/make i Guds Ord* (som den dyrbaraste skatt och vackraste prydnad som man kan finna hos en man eller kvinna) och spegla sig där. Då skulle han älska och respektera sin maka som en omistlig gåva. Och när han såg en annan kvinna eller man (även om den vore vackrare än hans egen) skulle han tänka: Om hon/han vore den allra vackraste på jorden, så har jag en mycket vackrare prydnad i min livskamrat, som Gud har gett mig och med sitt Ord välsignat framför alla andra, även om denne/denna inte är lika vacker. För om jag ser på alla kvinnor eller män på jorden, så hittar jag ingen som jag kan säga det jag säger om min egen med gott samvete: Denne/denna har Gud skänkt mig och jag vet hur mycket det behagar honom och alla änglar, när jag med trohet och kärlek håller mig till henne/honom. Varför skulle jag

då förakta denna dyrbara, gudomliga gåva och fästa mig vid någon annan, hos vilken jag inte finner samma skatt och prydnad?"

Tänk, vilken värdefull förmåga skulle det inte vara att kunna betrakta sin maka/make i glansen av det gudomliga majestätets vilja och behag. Att se denne/denna som en skänk och gåva från vår himmelske Far! För ett hjärta som älskar Gud finns inget kraftigare sätt att väcka upp och underhålla kärleken till sin maka/make. På denna kärlek, inbördes respekt och förtroende beror äktenskapslyckan. Om kärleken bara bevaras, så går allting lätt, då finns där ömsesidig hjälpsamhet och trivsel i hemmet och tröst och välsignelse. Kärleken överskyler många synder och brister. Om kärleken går förlorad, då blir allt ont i äktenskapet, plågor, otrivsel, ofrid, kiv, helvete och förbannelse. Därför måste vi ha en särskild omsorg om att vara rädda om kärleken. Förutom att äga ett andligt liv, som ständigt måste hämta sin näring och allt gott ur nådens källa, samt att se på sin maka/make som en Guds gåva, så ska vi nämna ytterligare några viktiga saker:

Var och en ska uppmärksamma sina plikter mot sin make/maka, och samtidigt överse med bristerna hos denne. Det är omöjligt att behålla kärleken och lyckan om man inte "makar på sig" det vill säga försöker rätta sig efter varandra och så mycket som möjligt vara varandra till lags. Det är faktiskt så, att Gud sedan skapelsen bestämt att "kvinnans vilja" ska vara sin man underdånig och han ska vara hennes herre. *Till din man ska din åtrå vara, och han ska råda över dig* (1 Mos. 3:16). Men mannen är också förpliktad att med förstånd och mildhet bruka sin dominans. *På samma sätt ska ni män leva förståndigt med era hustrur, som är det svagare kärlet. Visa dem aktning som medarvingar till livets nåd så att inget står i vägen för era böner* (1 Petr. 3:7) *Ni män, älska era hustrur och var inte hårda mot dem* (Kol. 3:19). Ing enting är olyckligare än när alla bara ser på sina rättigheter och inte på sina skyldigheter. Tänk om hustrun, av medvetet eller omedvetet förakt för mannens företräde enligt Guds bestämda ordning, inte bryr sig om hans tycke eller smak, utan bara tillfredsställer sina egna önskemål. När hon anser sig ha rätt att tala eller handla, som hon vill -- vilken olycklig källa till kiv, gräl, bråk och allt ont!

I praktiken blir det väldigt svårt för hennes natur att vara sin man undergiven *i allt* (Ef. 5:24), särskilt om mannen inte med kärlek, förnuft och mildhet använder sin makt utan är hård och oresonlig. Men detta förhållande upphäver inte hustruns plikt att underordna sig, som Petrus tydligt framhåller. *På samma sätt ska ni hustrur underordna er era män, så att även de män som inte vill tro på ordet kan vinnas utan ord genom sina hustrurs liv* (1 Petr. 3:1). Dessa män, som inte "trodde Ordet", var egentligen hedningar. Skulle nu den kristna hustrun vara den hedniska mannen undergiven - vilken hustru skulle då kunna ha en sådan man som hon inte var skyldig undergivenhet? Det viktiga är att hennes lydighet mot mannen inte blir en lydighet mot Gud. Som kyrkofadern Gregorius säger: "Hustrun ska vara sin man så till behag att hennes Skapare inte blir missnöjd." Med detta undantag gäller alltid att "mannen är hustruns huvud" och att hon ska vara honom undergiven *i allt*. I denna plikt innefattas alla hennes plikter gentemot mannen. Om hon bara är undergiven och villig att göra allt för sin man, så får hon veta, vad han mest värderar. Återigen, detta är förkrossande för många självständiga naturer, men det är ändå Herrens förordning när apostel skriver: *Och mannen skapades inte för kvinnan, utan kvinnan för mannen* (1 Kor. 11:9), som Gud sa: *Jag ska göra en medhjälpare åt honom, en som är hans like* (1 Mos. 2:18).

När detta är hustruns kallelse, vilka är då mannens plikter? Hur ovärdig borde inte varje man känna sig att i den Heliga skrift kallas "kvinnans huvud" som Kristus är "församlingens huvud"! Om var och en begründade sina plikter skulle han snart komma till den hälsosamma insikten att vara sträng mot sig själv och milt överseende med sin medmänniska. Hur annorlunda skulle det inte vara i hemmen om båda makarna tävlade i två avseenden: för det första göra allt som kunde behaga maken och föröka kärleken, och för det andra stå ut med allt hos maken, som varit avsett att sära och störa kärleken. Här kan vi sluta. Då kärleken är svag, så gör allt som kan liva upp och föröka den både hos dig själv och din make/maka.

Glöm aldrig att kärleken är en Guds gåva! Be Gud om kärleken och dessutom om en högre grad av ödmjukhet. Det kan leda till att du känner dig alldeles ovärdig den maka/make du fått av Gud. Ansträng dig, så ofta du kan, och bevisa din maka/make all glädje, och undvik det som kan skada kärleken, t ex alla elaka ord, i synnerhet nedvärderande ord, för de är det mest dödande gift för

kärleken. Vi upprepar: Sträva efter att ge din maka/make glädje! Tänk, om många hustrur och män insåg vilket svårt slag det är för den jordiska lyckan, då de flitigt ägnar sig åt sitt yrke eller hem eller sina husdjur, medan de glömmar bort att ge sin make/maka uppmärksamhet! Därför, om du vet något som brukar tilltala och glädja din make/maka, och som inte är ont eller syndigt, gör henne/honom ofta den glädjen och skapa den trivseln. Många hustrur, som ser sina män vantrivas i hemmet, skulle oftare kunna njuta av deras glada sällskap, om de oftare försökte få dem att trivas i hemmet. Ett glatt ansikte och några vänliga ord kan vara tillräckligt. Den bästa måltid kan misslyckas om den saknar den bästa av kryddor: ett glatt och vänligt ansikte. Sätt dig in i din make/makas känslor och bekymmer och försök, så mycket du kan, att lindra, trösta och hjälpa honom. Sådana små observationer är ofta som oljedroppar på den svaga elden. Den som inte vill göra dem får skylla sig själv, att han har en kall, död, nedstämd maka/maka och ett dystert hem utan glädje.

Till sist, när alla dessa större och mindre åtgärder inte lyckas utplåna det onda, alla frestelser och svårigheter, så återstår en möjlighet, kanske den sista och mest nödvändiga: *fördragsamheten och tålmodet*. Många spolierar sin äktenskapslycka genom att vilja se allt som fullkomligt, eller också anse allting som förstört och olyckligt. Detta är en stor dumhet. Det är omöjligt att på denna jord få något fullkomligt, allra minst i äktenskapet, där två fallna och självupptagna individer är förenade, och där djävulen har dubbelt rum för sina frestelser. Därför är det en stor och dyrbar visdom att *låta sig nöjas*, om det går någorlunda väl och djävulen inte helt fördärvar oss. Luther säger om detta: ”Det är inte möjligt på denna jord att tillvaron skulle vara utan brister, motgångar och tråkigheter, som förekommer i varje hem. Det finns inget tillstånd på jorden som inte är förenat med lidande, som gör en ont, både från de närmaste, som hustru, barn, tjänstefolk, och utifrån av grannar och alla tillfälliga obehag och olyckor. De som då inte vill fördrå med tålmod, utan vill att allt ska vara fullkomligt och perfekt, och har upphävt den artikel som heter *ständig förlåtelse*, de får som resultat ett oroligt och otåligt hjärta. De upplever i sina otåliga sinnen riktiga skärseldar och helvetesplågor, så att de inte behöver någon djävul...”

Det bästa redskapet är att lära sig fördrå med tålmod, även om det gäller ett mycket irriterande fel hos maken. Räkna honom det till godo och förlika dig med tanken, att du ständigt ska bära den bördan. För vi kristna är kallade att *bära varandras bördor, tvätta varandras fötter*, men tvätta, inte de rena fötterna, utan just de som är orena. Aposteln säger att ni ska älska era hustrur som era egna kroppar och att hustrun är given som den hjälp mannen behöver. Hon ska bära och lindra hans bördor. Om han nu inte har någon börda, brist eller svaghet, kan du inte ge honom någon hjälp, för din kallelse är just att vara *till hans hjälp*. Lagg märke till att vi ska älska våra makar som våra egna kroppar. Våra kroppar lider ju ofta av brister och sjukdomar, bölder, utslag och värk, men då är vi angelägna att sköta om dem på bästa sätt, med tvättning, smörjning, omlindning och stötning. Ska du då inte hantera din make/maka på samma sätt? Han är ju din kropp, en Guds gåva, för att du ska älska och tjäna honom som din egen kropp!

Därför är vår huvudartikel: *ständig syndaförlåtelse*. Förlåtelse från Gud för oss själva och inbördes förlåtelse mot varandra. Detta är den enda vägen till frid och salighet för detta och det eviga livet. ”Detta är summan av allt”, säger Luther. ”Som Kristus utan undantag bär och förlåter våra brister, så ska också vi bära och förlåta varandra i alla situationer. Den som inte är med på detta, kommer Gud inte att ge någon ro på jorden, utan av ett enkelt ont (medmänniskors brister) göra det dubbelt och till och med tiodubbelt ont.” Detta är en punkt, som vi inte ska förakta. Du bör absolut följa Guds vilja och praktisera ett ständigt förlåtande eller också gå din väg och ha din lycka och frid om du kan! Nej, då får du ingen ro på jorden. Gud, allsmäktig och trofast, vare alla människor nådiga! Amen!